

razumio Boga.⁶⁴⁾ »Nou qui maxime libero arbitrio aut potentia rationali utuntur aut valent, (utsunt philosophi, pharisaei, ... homines eruditi, et multi honesti, politici) sed plerumque omnium minime apti, ac rerum divinarum ignari, ut sunt miserum ac vile vulgus, in regno caelorum praeveniunt ...« »Ne će doći u carstvo nebesko oni koji umiju najbolje da se služe slobodnom voljom i sposobnošću razuma, i koji se zbog toga osjećaju nadmoćni, kao što su filozofi, farizeji, učenici ljudi i mnogi ugledni ljudi, političari, nego baš oni koji su najmanje time snabdjeveni koji nisu upoznali božanske stvari, kao što je siromašan i prost narod«. Nije Vlačić time izrazio ništa više nego što je u evanđelju. Ali je on smatrao da baš ovo učenje Isusovo istakne kao bitni preduvjet vjere. Samo onaj koji polazi školu trpljenja, samo onaj koji nosi križ, koji prolazi kroz bijedu, neimaštinu, poniženje, koji se spušta duboko, da bi se mogao popeti visoko, može na putu vjere da kroči od jedne spoznaje do druge. Vjera ne donosi mir, niti mir donosi vjeru. Vjera izaziva nemir i nemir izaziva traženje, vjera nije drugo nego vječno traženje i vječno proživljavanje. Ni do vjere, ni do spasa ne mogu doći ni dovesti ni filozofi ni učenjaci, ni pismoznanci. Vjeru i spas nosi u sebi radni narod koji strada i muči se.

4. VLAČIĆEVA FILOZOFIJA

Vlačić nije bio suhoparan teolog. Njegovo opće znanje je bilo ogromno, mnogostrano. On je poznavao dotadašnju filozofiju držao je predavanja o Aristotelovoj etici, politici, retorici, ekonomiji i psihologiji. Njegovi su pogledi sigurni i on neprestano čini napor da ih poveže u jedan sistem. Sigurnost njegovih nazora čini da on ulazi smjelo u borbu za

⁶⁴⁾ *Moldaenke*, str. 519.